

Javnaðarflokkurinn greitt boð uppá at fáa kommunuskuldina niður rímlígt stöði:

Kommunurnar skulu lána frá sær sjálvum

– verður onki gjört kemur öll kommunala skipanin í vanda. Öll mugu hjálpa teimum ringast staddu kommununum, so at allar kommunur koma so langt niður í skuld, at tær klára seg við minni enn 20% í kommunuskatti. Javnaðarflokkurinn hefur nú lagt ein- a ætlan fyrri, hvussu hetta letur seg gera

ÁKI BERTHOLDSEN

– Tá ið avtalan um kommunuskuldina fer úr gildi um tvey ár, verða tær ringast staddu kommunurnar akkurát líka illa fyrri, sum tær eru nú.

Hinvegin verða tær kommunur, sum eru hampiliga væl fyrri, uppaftur betri fyrri tá.

Tað vil siga, at „stættarmunurin“ ímillum føroysku kommunurnar bara fer at veksa.

Ein bólkur undir Føroya Javnaðarflokki hefur í eitt ár arbeitt við kommunuskipanini, og á eyka landsfundinum í Trongisvági, um vikuskiftið samtykti flokkurinn eitt ítøkiligt uppskot til, hvussu kommunurnar skulu skipast framvír.

Í Sosialinum í gjár varð greitt eitt sindur frá, hvussu Javnaðarflokkurinn hugsaði sær at skipa kommunurnar.

Men eyðvitað fekk ovurstóra kommunuskuldin drúgva umrøðu, og nettupp hon heldur Javnaðarflokkurinn eitt grundleggjandi mál at loysa, fyrri yvirhøvur at kunna tosa um kommunalt samstarv á øðrum økjum.

Tí varð eisini eitt ítøkiligt uppskot lagt fram fyrri, hvussu trupulleikin við kommunuskuldina kundi loysast, so at tær ringast staddu kommunurnar koma burtúr skuldarfelluni.

– Verður hinvegin onki gjört, koma tær aldrin burtúr skuldini, tí einsamallar megna tær tað ikki.

– Endamálið er at gera kommunurnar minni heftar av peningastovnunum, og í hvussu so er púra óheftar av útlenskum lánistovnum, segði Sofus Johannesen, sum hefur verið við til at orða Javnaðarflokksins politikk í kommunumálum

Munurin bara veksur

Sofus Johannesen, bygdaráðsformaður við Gjógv, sum legði uppskotið um kommunuskuldina fram fyrri landsfundinum, greiddi fyrst frá, hvussu stórum munur er á figgarviður-skiftinum í teimum ymsu kommununum.

– Í miðal skyldar hvør fýringar 40.000 krónur í kommunuskuld.

– Men kommunurnar eru so ójavnar fyrri, at í summum kommunum er skuldin so stór, at hvør borgari í kommununi skyldar meiri enn 90.000 krónur.

Sofus Johannesen sigur, at nú avtalan um kommunuskuldina, klára summar kommunur at betala nógva skuld aftur.

– Hinvegin betala aðrar eitt sindur av skuld. Men tað eru eisini tær, sum at kalla onga skuld klára at betala.

– Tvs, at tá ið avtalan um kommunuskuldina fer úr gildi í 2.000, og kommunurnar skulu betala skuld aftur eftir upprunliga lánaavtaluni, verður uppaftur størri munur á kommununum, enn tað er nú, um skuldin ikki verður útjavnað.

– Tí tær kommunur, sum eru hampiliga væl fyrri, og sum klára at betala skuld niður, verða betri fyrri. Men tær, sum onki klára at betala, verða framvegis akkurát líka illa fyrri, sum tær eru nú.

Neyðugt at øll hjálpa
Sofus Johannesen sigur, at

verður onki gjört fyrri at útjavnað skuldina hjá kommununum, kemur øll kommunala skipanin í vanda.

– Men skal kommunuskuldin útjavnast, er tað neyðugt at øll hjálpa til, so at allar kommunur koma niður á eitt stöði í skuld, tær orka at betala við einum kommunuskattaprosentið uppá minni enn 20%.

Skulu lána frá sær sjálvum

Kommunubólkurinn hjá Javnaðarflokkirnum hefur eisini sett upp eina ætlan í tveimum punktum fyrri, hvussu endamálið verður rokkið at fáa skuldina hjá øllum kommununum niður á eitt rímlígt stöði.

1) Landskassin og kommunali veðhaldsgrunnurin taka beinanvegin í felag toppin av skuldini hjá teimum kommunum, sum eru ringast fyrri, so at í 2000 eru allar kommunur komnar niður á eitt rímlígt stöði í skuld.

2) Kommunali veðhaldsgrunnurin verður til kommunalan lángrunn og mentur, so hann í framtíðini verður fíggjari fyrri at fígga allar lán- og fíggarstørv hjá kommununum.

– Og verður greitt eitt sindur nágreiniligi frá, verður endamálið rokkið soleiðis:

A) Kommunurnar skulu framhaldandi gjalda 1% av kommunuskattinum í kommunala veðhaldsgrunnin so leingi, kommunuavtalan er í gildi, ella til

tær hava gildið 250-300 miljónir í grunnin.

B) Landskassin betalar eins stóra upphædd í grunnin, sum kommunurnar gera, so at grunnurin tilsamans kemur upp á 500-600 miljónir.

D) Grunnurin veitir kommunum við størstu skuldini lán, partvís rentufri og partvís lán við lágari

F) Tá ið skuldarbyrðan hjá kommununum er komin niður á eitt rímlígt stöði, verður hann umskipaður til ein kommunalan lángrunn, sum kann lána føroyskum kommunum pengar í kapping við fíggingarstovnar annars.

Sofus Johannesen sigur, tekur grunnurin kappingina upp við peningastovnar, fer tað at gera, at rentan á lánunum til kommunurnar verður trýst niðureftir.

Sleppa undan peningastovnum,

Hesin kommunali lángrunnurin verður mentur so við og við til hann at enda kann nótta allar lánstørv hjá kommununum.

Sofus Johannesen sigur, at ætlanin er at kommunurnar framyvir sostatt koma at lána frá sær sjálvum, og í minni mun frá peningastovnunum í Føroyum, og als ikki frá útlenskum peningastovnum.

Hann segði, at verður farið soleiðis fram, fer at bera til at fáa kommununala láni- byrðina niður á eitt stöði, so kommunurnar fáa arbeiði.

– Hetta halda vit er ein fortreyt fyrri at vit yvirhøvur kunnu tosa um eina kommunala skipan, sigur Sofus Johannesen.

Heilt ótrúligt

Formaður Javnaðarflokksins,

til at hjálpa teimum ringast staddu kommununum.

Hinvegin helt hann tað vera heilt ótrúligt, at Landsstýrið hefur víst hesum samstarvinum so litlan ans.

Hann segði, at vandamálið við teirri stóru kommunuskuldini er, at í teimum ringast staddu kommununum, fer borgarin ikki at fáa tær kommunala tænastu- veitingarnar hann eigur at fáa, tvs, at tað verður borgarin sjálvur, sum kemur at sviða fyrri tað.

– Tað verða eisini borgararnar fleiri ættarlið fram, sum kom at sviða fyrri tað, tí kommunurnar sleppa ikki burtúr skuldini.

– Hetta fer helst at seta ferð á eina fólkaflýting í landinum, har í fólk rýma úr teimum ringast staddu kommununum við høgum skatti og vánaligum tænastum, í kommunur við lægri skatti og betri tænastu.

Hann nevndi t.d. at Tvøroyrar kommunu hefur eina rentubyrðu uppá einar 16 miljónir av eina fíggarætlan uppá góðar 30 miljónir.

– Tað sigur seg sjálvst, at kommunu ið dragist við rentubyrðu uppá yvir 50% av fíggarorkuni, klárar ikki at geva borgarunum eina rímliga tænastu.

– Tí er tað heilt neyðugt, at hava eina greiða, politiska stöðu til hetta vandamálið, segði hann.

Á eykalandsfundi í Trongisvági um vikuskiftið legði Javnaðarflokkurinn fram sítt boð uppá, hvussu fíggartrupulleikin hjá kommununum skal loysast

rentu.

E) Rentan verður ásett eftir viljanum hjá kommununum at betala lánini yri at gera tað hugaligari at betala skuld aftur skjótt.

Jóannes Eidesgaard legði afturat, at hann var hugtikin av tí samhaldsferð, kommunurnar høvdu víst hvørjir øðrum við at allar vóru við

Hann legði afturat, at ska kommunubygnaðurir broytast, eru fíggarviður skiftini ein beinleiðis fortreyt at fáa skil á.